ԱԶԳԱՍԷՐ

Հրատարակի յամենայն Շաբաթ [illegible] … 200

ՍՈՒՐԲ [illegible] ԵՐԿՆԻՑ

Ամենայն ազգային հրատարակութեանց [illegible]

ԿԻՐԱԿԷԻ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

ՀԱՏ. Ե. Թ. 127. ԿԱԼԿԱԹԱ 1848 Յունվար 15

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԿԱԼԿԱԹԱ

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

ՓՈՐՁ ԵՒ ՊԱՏԻՒ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՍՏՈՒԳՈՒԹ.— Քսանեւեօթներորդ տարեկան հարցաքննութեան աշակերտաց Ազգային Հաստատութեանս այսորիկ՝ հանդիսացաւ ՚ի տասներորդում ամսոյս . առաջի Արժանապատիւ Տեառն Յովհաննու Խաչիկեան Առաջնորդի մերոյ եւ Ազգային երեցաց նորա՝ Տէր Բարսղի Գալստեան , Տէր Մարտիրոսի Տէր Յովակիմեան . եւ Տէր Յակոբայ Տէր Հայրապետեան Գե[illegible] Պարոն Գ[illegible] , եւ բազմութեան Մեծարգի եւ այլազգի պատուելի Պարոնաց եւ Տիկնաց . Նախ առաջին սկսաւ Անդրէասեան ուսանողն Հօրդ՝ ՚ի մեկնելս [illegible] ուղղ ի վերայ խնամութեանց . եւ բարեսրտական պատասխանի առնելոյ մանկանց՝ որ[illegible] ընդ առաջին ամենայն պատուի վասն Յովհաննու Գէորգեան՝ առաջիկայ աշակերտի այնր դպրութեան . այլ † Մ[illegible] Աղազարեանց [illegible] առաջիկայ տրամադրութեան ընկերին . մինչ[illegible] [illegible] Գ[illegible] [illegible] հարցաքննութեան . յորում թէպէտ [illegible] [illegible] Յովհաննու՝ եւ [illegible] [illegible] . [illegible] ՚ի մասին [illegible] Գ[illegible] . [illegible] ՚ի դէմս [illegible] եւ [illegible] աշակերտացն՝ վասն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . Զի [illegible] եւ

† [illegible] Թէ [illegible] հատուցանութիւնն է .

առաջի գնէր նոցա զԱզգ Հայոց՝ իբրև նախապատիւ ի մէջ ազգաց Ասիոյ, գովէր զնախնին մեծափառութիւն արքայից նոցա՝ որ միապետութեամբ ևեթ կազդուրեալ. պարծէր զանխոնջ նորա զօրութիւն մի միայն առնելով պատճառ վերաձայնութեանն և միաբանութեան միահամութեան. Ամենեքին հաճ և հաւան գտան յայնմիկ.

Ապա սկսաւ Հայկական ուսմանցն հաստատիչն՝ ի Փարիզ Մեծարգոյ Պ. Թիւրլեանն՝ որպէս և յանդգնեալ էր. Մանկունք մի զմիով խռնակեցին ի վերայ դասաւորութեանց և անհնարին լինէր առանց ձեռաց և կանոնաւոր մեջրի դադրել զաղմուկ ընդբաղձանութիւն միոյ ի միւսոյն. Ուստի ի Քրիստոնեայ նոցա համակրեաց Սրբազան Տէր Մակարիոսի Տէր Յովակիմեան և մեծ յոյժ անձանց՝ որոշեալ միայն զերեսուն ի կառավարելագունեցն՝ եւ ուրոյն ի նոցանէ՝ առաւ

Միայն յորդորականն բազում հրաշալի բազմադասութեան

Գործոյն յառ կանոնիսս երեքին եւ այլ Մ. Էլբունեան Սիմոնեան Մարտի ռ եանց. և Բարսղի Սահմանական այնքան հաւատար գտան իբրև յաղ. մինչև զուգակցութեան հայրն տեղի առ Եթէ չլինէր ինչ ամե առաւելութեան յոգհանոց ունկնդրութեանց Մէլբունեան՝ առ որ պատշաճեցուցանելին էրա հատակն և բարերար կենդակութիւն նորա. արդէքն Բարսեղ ամենայ զմրցանակին. Այլ պատկերաց նոյնի սկսականս որպէս և երեք մեղաց առելն ակնարկն յաղթանակ Տեառն Յովհաննու Խրաչեանի Արծաթագործի Այագ երկայն մորուս որ առաջարկ մեծ ոսկի դրամով Հայրենի ուսումնասիրութեան՝ քան զոր կարէին հանք և հայոց աշխարհս. Նախաքս և Յառաջադէմքն յայլ և յայլ առտ դիտումնիւմ՝ այլևայլ արժանաւոր գերակայք.

Այլ զկնի և առաւել զի երկրորդ ի մեծ մշակելոց խառնեալ և պատուաւորքն էին Ազգասէր Պարոնայն՝ ի Զմիւռնիա Մ. Մանուկեանց՝ վասն Արզրումին, և ի Պոստանայ Մ. Պաշտպանեանց՝ վասն Հայերէնի, որոց յորջորջ երախտագէտ է ող միայն Մարգարականին Ճեմարանն, այլ զովեն բոլոր Հասարակութիւն մեր՝ ի Պարիզիա.

Յաւելի պարգև ազգասիրութեանց յանձ յարկեալ վերստին Պարոն Սարաֆեան Պերպերեան Մելքոնեան, և ըղձակէ լինի վեհութիւն յանձն գրելով առաջ. «Տրիգորգե Պառնասը, յանձնել առել առաջի. և ոչն կառավարեցաւ. Զարտու եւ յորջ ունկնդրել. զի ասէին Պարոն Արմար Յ. Արզարեան՝ վասն Հայերէնի. և Ըղձի Պարոն Մէլբունեան Պատարագեան վասն Անգղիարէն յառաջադէմ՝ աշակերտաց պատրաստեաց էն զի մի ակի մեւ յառաջիկայ Համբակասութեանն:»

Այս առաւել բազմականին Սարգիսեանց՝ մեծատանց թէ և կարգապետ նոցունց՝ Պարոն Յովհաննէսի Այվազեան՝ զնորհակալութիւն վասն անձնեայ միակութեանցն երբեմն.—

☞ Զանցեն հարկանցի միայն գրել կարգոյք վասն յիշեց Ազգասերին. քաջ եթէ զուրբոյն շատաւոր առաջնոյն ի Թիւ արկանել կանոնք. ուշարժ անմիայն գիտէ, որ տեղին բաւական ոչ լինել.

—⁂—

—Գերապատիւ Պարոն և Տիկին Յովսէփ Ալպօզեան համակրեալ Օրհնութեան Հաճիւայէ-Կենսա-Մարիամ՝ զաւակք իւրեանց. նորա՝ հարազատեալ Մարիամ և Արեան Տեառն ի սուրբ Եկեղե-

ցուղ մերում. այլ՝ եթէ Եւրոպա շո-
գենաւով 'ի Մուրճն. պատճառաւ
օդափոխութեան. Ապա և յաջող
ընթացս և դարձ մաղթեմք նորա յԱս-
տուծոյ.

— Արժանի մարդասէր ումն՝ որ-
ժանաւոր պարգև եմն խոստացաւ՝ Ա-
րոց պատուգործութեան ծառայանել մարդ
յայտնարն՝ տասնց երկանց ծննդեան.
թէ օգտակարութեամբ և թէ անմահու-
թեամբ կամ՝ արգելեալ. Ապաքինն
յերկուց ատոր գրեղն կոչաւ 'ի վերջ-
նում ամսեան Գեղեցկագիտական 'ի Հի-
ւանդանոցին՝ որ անուն Արեմոստին
Բժշկութեան. և պարգևն ընկալեալ և
բաշխեցաւ յոգուտ տաղեալ ծնծա-
ղանին. Այս որպէս վարդապետ բժշ-
կութեան հաստատութեանն՝ ունի զի
հանդամանս անցից այսօրինի.

Եփփեսաւ

— Գերմանական քաղաքնիա Գ. ի մեր աս-
տեանաքաղին Բանդոսայ ընդ ծանր
կարգանաց հասարակաց կայ ներկայ.
ասէ թէ. միայն եթէ զաւածանու-
թիւն 'ի յայս եկեալ՝ հաստատեալ ըզ-
յաւէն առանց համաձայն քանի աւուրց
յառաջ՝ զոր խնդրեցաք հրատարա-
կել վասն առաւել եւս սատարութեան.
Ոչ զարմանք. թէ փութով 'ի քննի
եկեսցէ բանն. Բայց տաւել բաղ-
ում լինի եթէ առ հասարակ ամենայն
պաշտօնեայք հասարակաց գործառնու-
թեան նմին նման 'ի քննութիւն մը-
տանելին.

Եփփեսաւ

— ԿՈՏՈՐ ԿԱՐԵԱՑ. ԿԱՐ ՁԱԳ ԱՐ-
ՏԱՌՈՒԱՑ—Այժմինչ հիւսաւորց գոր-
ծառանք մայրաքաղաքին և երկրա-
գոյն եղբարք յայս 'ի դառնութենէ
մանմանականս՝ յորի ապառաժն հեծեալ
ԿԱՌԿԱԹՈՒ ՕՐՀՆԵԱԼ անուն յորջի՝
յուղեկէ օրապակաս 'ի լոյս ընծայեցաւ

կէս շաբաթական տպագրութեամբ
Գարանաց Սանտրոսի և Կոնստ Ընդ-
մայեցւոյ. Յուսամք եթէ ինքն եւ մա-
նուկն՝ և աղբեցի. քանզի առաջնորդ
րէկ զկնոջ և ընդ ծնանեցն խոկալ
զթութիւն 'ի մանկալ մեծաւեալ ապա-
րաւ ի բերաւ ունոր՝ փախստական կոմէն
Բարտուք էր՝ եթէ սարջանդակ հոչէր
որ կարոց զմանատարն եմն աման՝
յիշատակաւ ևեթ հասանել. Գուցէ
երկեան ձնորք յայդ անուն հոչել.
զի մի դէպ 'ի փախստեան եւր յաւէտ
վասգնոյ ընթանալ.

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բանձման Մելգայ եղբայր նորին
Արքեփիսկոպոսի Մեծութեան Պար-
սից՝ մարգպան Ատրպատականի և Ա-
սպարապետ Խան Գ. անուն՝ Բեհեայ
որդի նորա՝ մարզպան Խորասանայ.
ծածուկ պաշտօնէր եղեալ առ մեծ անս
յարեւելից և յարևմտից զօրաժողով
լինել 'ի վերայ Արևելի եւ բռնից.

Խոսրով Խան Մեծ՝ քաջն հայկա-
զունեն. կարգեն հրամանատար արքունի
զօրաց. և յառաջ խաղաց քաղաքան
հեծոր զօրօք և բազմութեամբ թնդանօ-
թօք 'ի Գանձակն. Ինքն առնել Ա-
կայեան դաստիք եղեալ զօրաց աղքա-
տամբին Առաջնորդներ՝ դառն յարձին
'ի կողմն արբունի. և Խոսրով Խան
Մեծ՝ ձեռնարկեալ արգելեալ զնշանոր
ամբողջութ՝ ընդ հաշտութեանն Թ. Հե-
րան.

Ստաբադեալ Թաղաւորին ընդ
անդիմն այս յաղթութիւն՝ փառէ
զԽոսրով Խան մեծապատիւ ընդ
Բանձմանց. առաջ նմա և զկողմնապա-
նութիւն համօրէն Ատրպատականի.
Ոչ հասանել նորա զեռ 'ի Սուլթա-
նիա՝ հասանէն առ նա աւետիք մա-

հուռն Բոհեմեան Միքայէլ, և նա ա-
ռանց ընդդիմութեան ժամանեալ 'ի
Գասպէժ՝ առնու զգահ միապետու-
թեան աշխարհին։ Ո որ կարիցէ ընդ
երկար իշխանութեամբ 'ի մխիթարու-
թիւն բնակչաց երկրին Ազն։

— Միրզա Գորդէն Խան Հայ՝
որբունի հրամանատար կարգեցաւ
մարզպան Աստրաբադայ, թէպէտև 'ի
քաղաքացւոց անտի գժգոհեալ էին։

— Յարթիւն Սուլէյման Խան Հայ՝
դեռ 'ի Պարսս առաջ հրամանատարի
Նորին Արքայազնութեան Մեծութեան
Պարսից՝ վասն մեծարգութեան իշ-
խանութեան իւրոյ՝ 'ի վերայ Լոռստա-
նանի։

— Յորժը արժանապատիւ Աստուած-
ատուր վարդապետ նոր Ջուղայի
դպրաց հայրենասիրութեան մեծ արա-
րեալ 'ի Դուռն Պարսից՝ ընկալաւ
զարծաթագոյն հրամանագիր Նորին Ա-
րքայազնութեան Մեծութեան, ոչ եթէ
յաջողութիւն առողջոյ Հայոց և
Հանից 'ի Հողերաց վանից Ամենափրկչի
'ի Նոր Ջուղա, այլ և 'ի պահանջ
առեցելոյն յանցեալ ամի. և վերադար-
ձաւ ընդ պարծանօք 'ի Ջուղա ընդ
Պարսն Գեարգայ Արգամիրեան։

Յուսամք, զի և կառավարութիւն
վանացն Ամենափրկչի՝ եթէ ոչ 'ի արխ-
տուր սուրբն վասնակեց նորա՝ գէթ
'ի քաջողջութիւն այլ և նոյնաշափ
աշխատանաց, թէ իւր՝ և թէ միաբա-
նակից եղբարցն՝ շնորհ արասցէ միայն
չհատանել 'ի նմանէ զսուրբն պարէն,
կարկեալ զնոյնն կարասւոյ ցաւուի—
Ռաս են սոր առուլիւք գոյատեւեաց։

— Ընկալաք և անտ ի պարսա-
ւորութեամբ հրատարակեմք զնամն 'ի
մեզ յաշակեռաց Հայրենասիրականին
'ի Հինդկաստն Հայրենասէր, որ պատա-
րև "իւրութեամբ մասնաւորի անձն չէր—"

ՃԱՌ ՍԳՈՑ

'Ի ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆՆ

ԱՂԻԱՂՄ զերեզ Հայրենասիրականն աւսոր միաբան-
ողբամ զձեզ սիրասունն մանկութեւք. զի ազնուականա-
յանցքն կենաց իւրոց՝ անձն զատատեալ կեանս յորդէ
և ազգասէր Պարոն ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ. և
ի թող զմեզ 'ի բազմահեծ ցաւս անմոռանալիս և 'ի չհաս
զուարթերգելս երկրի. որ էր մի 'ի զարմիցն հեծանաչրողաց. մի
'ի Հաստատուն սեանց ռուսաստանականին, և մի 'ի խնա-
մակալ բարեկամաց մերոց. Աւաղ, ցաւ է ինձ ասել այս,
Ո՜ բազմեռանդն թ Հայք՝ թէ որպիսի զգոն մերկացաք 'ի
զոր արձակե և 'ի խոհագիտութեան յերկրուցեան ազ-
ապց մերոց՝ արտասուաբեր կոծով վշտերգութեան
զգեցեալ զհանդերձս խառնարանն պասնանութեան.
Աւաղ մեծաւ յետ այս ո՛ փառաւորդ թ Հայք, ո՛ր
եւ որ հայրական զթոյ խնամարկէիր զմեզ քնքոյշ ա-
ռատաձեռն ընծայութեամբ։ Արդ զինչ եղ
ասէր աւելի զորս եթէ ոչ՝ զոտաստանքնութեանց
Ներհայեալ զգոհառութիւն, Զի որպէս երկուց
մեծաց ընկերութեամբ երկիրս հաստատեցաւ, այն-
պէս առաստանաւորութեամբ երկուց երջանիկ այս մեր
Աստուածախնամ ռուսաստանն. Եւ որպէս երկու
այս կողմք մարմնոյ զարդարեն, նոյնպէս աստուա-
ծահաճ թիւն երկուց երջանիկ ռուսաստանն մեր.
Եւ որպէս 'ի վերայ երկուց ոտից բոլոր մարմին
հաստատի. նոյնպէս և 'ի վերայ աստուածահաճու-
թեան երկուց երջանիկ հարկաւոր հիմունք ռուսա-
ստանականն. այլ աւաղ՝ ասեմ այժմ, զի մի ոտ
հատաւ, զի յարձակ 'ի մէնջ խնկելի բարեկամ մեր, և
մեք յորժամանակ մնացաք պչրանաց և զա-
նձանց պատուոյ ռուսաստանականին. և ոչ գտանեմ զերծ-
խայելս ուրիշն պատգամաւորութեան։

Արդ՝ զի՞նչ արասցեմ տարաբախտս Մանկունք զինչ
արասցեն ցաւակից եղբարք. ծնողք մեր ծերունիք՝
նշդեալք և ցամաքեալք բերանովք լռեցուցեալ 'ի
վերայ բարեկամի Աղջամուղջին մերոյ. կան եղեալ 'ի
վերայ գոմէշի խնամակալին մերոյ. և ողբացեալ 'ի
խնկելի հաւատարմին մերոյ. զեմոյն յաւելցէ յայժ,
և զի թէ ամենեցեան եմ ցուցին 'ի վերայ այդպիսի
պատուական անձին. և եթէ ամենեքեան՝ սոյա ու-
րեմն՝ մեք ծեգանի. որք աստուածահաճութեամբ նո-
րին բարեխօսութեամբ վարդագեան յաւաջադէմ
գործեսցեն յաւանակս եռանդի լինելոց։

Եւ արդ զինչ բաղդահերցեալ ցաւոց և խռովանաց
արտից մերոց՝ արմատ մեր բառնալ զբերանս մեր. և
բազմաշատերամ մաղթանօք աղաչեմք առ Բարերարն
Աստուած, զի զգթածանահայր պէրոս մխիթարեսցէ
Հանդուցելոյն, մնացուածս զզօրութեանգոյ եղբայրն,
արգահատացեալ մխիթարեսցէ, և զհոգին նորին ընդ
դասս Սրբոց՝ հրամեսցէ կենացն արժանացուսցէ 'ի լոյս
երկնից իւրոց՝ Ամէն։—

ՕՏԱՐԱԶԳԱՑ

Լուր եթէ ամն 'ի նոր Աւստրալիականաց Կառավարչութեան ելեալ, այրոր 'ի Կալիփորնիա՝ Ձկանց քաղցելով, կամ գտեալ ճկալով՝ թէ մինչև երկրորդ Հազար Կուժիանաց Ակուփեալ չափ ոսկւոյ գումարեալ իցեն Անգղիացի միլիոն-ստեռլինգ · վասն հածեալ հողոյ, և բազմօքն՝ առա գացվերջին գնոյր, բաժանեալ 'ի մէջ կառավարաց նոցա ·

Եթէ սուտ իցէ այս զարգացութիւն, և 'ի պատրանս պաշտամանցն ենէ, վայ քարոզչին ·

Իսկ եթէ Հռոմայեցոց՝ վայ ամենայն և վաճառականին · որք զայնս, զոր և գծուծեալ Յեհովայնքութիւն փոխեցին ընդ նոր աւետարանականութեան՝ արծաթի վերադրիւք · — Եթէ արդ էր ինչ քարոզութիւնն և Հաւատ, ի՞նչ պիտի առաս արծաթի վերայ ըրնե · իսկ թէ ոչ արժէր · Հապա կարօղ էին ալխատութեամբ ուղի վաստակել մինչ զոր՝ քան Միսիոնարաց մաւրականնութեամբն ·

Ոչ եթէ անապական Հաւատոյ Բարեկամի է տարրհեալ առեն և արդ՝ քան թէ մնանաւոր ազգաց քարոզչացն և քարոզչական ազատ նոցա · Այս թէ ոչ՝ ընդէր պիտի նոցա յաշխատանաց անօթի մեկնելու գանել զծաղրիլութ գործնեանց, և զաւշալ և մաւրալ վասն նոցա · Այդ քաղաքականութիւն է այս՝ հիմնեալ 'ի անոտի պարծանս Հաւատարիմութեան եկեղ, որոյ գարեալ մէջքն՝ Գրոցն · ոչ միայն նմին չարանակէ եթէ մաւրացկանութեամբ իցէ և եթէ մտադրահանութեամբ իսկ ·

☞ Օրէն էր 'ի մէջ Պարսից 'ի Հանապազն · զի Կրկնանեաց խրամացեալ 'ամենաքաղաքական աւանդութիւն ամենայն եղբարց և ազգականաց · Բայց մի անն 'ի մեծ ամեն ու բուժեալ, իբրև չկարաց բանարևելի կռատ բաղդքեալ առ Ալբա Միշտոյ՝ յանցանելու 'ի Հերոդ · թէ "'Ի կեան ձեր դարձայ, և ոչ չահեցայ" Պատասխանեաց Արքայազնին՝ "Եթէ Հաւատ մեր յանցէ քան զհարց քոց և զհաւատոյ՝ այդքաւական չահ է քեզ · և եթէ վասն դեկելոյ ուրացար՝ Հող կեան, կորիր ·"

'Ի թիւ. 294 Աւետաբեր Պրոտեստանտ լրագրին ընդհանրութեամբ ընթերցումք ·

— Լրագրիս նախընթաց թուով բերեալ առաւել փութացանք ընդօրինակել. Միսիոնարն Միհնողասու Վարդապետ այսքին ազգասիրական չնշանակելի բարեբարութիւններն · որ 'ի գործ դրաւ Պուրբէշի մէջ, Արդ՝ մեր զրանաւորած ամենքն այսպէս ցույց մի է ամբաշալ՝ Ճնանեալ նամակէ · զոր ու Պուրբէշի Հայոց խորհուրդ երեւելիներէն մին քանիսն գրած են մեզ · խնդրելով որ հրատարակեմք զայն Աւետաբեր Լրագրին մէջ ·

"Ազգասէր եղբայր ·"

"Հայոց Հաստատութիւն Պուրբէշոյ պարտ և պատշաճ համարի հրատարակութեան հաղորդել 'ի լոյս և 'ի ցնծութիւն համազգեաց զխնամքոյ խնդութեան յորդ · ընդ որ չկայ 'ի տարակոյս զի և քահանայք Ազգասիրեն ախորժեալ հրատարակեսցեն երկրին լրագրին ·

Արժանապատիւ Միսիոնար Վարդապետ ամենայն զոյ կրկնուելէ առաքինութեանց ախորժողութիւնն ախորժեցին հրատարակել լրագրոյթիւ 289 բարրութեան ազատ և պետք անուութեամբ և գոլորշեամբ իւրով՝ յոյցելութեան իւրում 'ի մոլորութեանց

մեր ՚ի 15 Յուլիսի ։ Փութացաւ ժողովուրդն ՚ի տեսութիւն տղին՝ այցելու նմ. զշնորհակալութեան պարտս հատուցանել ։

Յաւուր Կիւրակէի ՚ի 20 ամսեան յետ ելից ժամուց եւ յեկեղեցին սրբոյ Հրեշտակապետացն ։ ուր մանկունք հանդիսացեալ կատարեցին զպաշտօն գոհութեան ՚ի սուրբ պատարագին ։ եւ յետ յեկեղեցւոյն ելանելոյ եղեւ ՚ի դպրոցն երգեցաք նոյն ։ որ սկսանի "Նոր նոր այս Հրճուանք ։" յետ որոյ բանախօսութիւն նոյն ըստ արժանեաց ազդելով ընթերցեալ եղեւ յաշխարհիկ լեզու ։ Հրատարակութիւն դպրոց եւ այլեւայլ ուսմանց համարէն աշակերտաց՝ որոց առաւելապէս զարդարեալ էր մեծ գրասեղանն՝ կարի կանոնաւորեցուցին զհոգի ազնուական ամբոխին ։ Ընթերցեալ եւ ասանց ցուցանել կարգաւոր մեծամեծութիւն նոր՝ բարեհաճեցաւ բաժանորդ ազգային յառաջադիմութեան լինել ։ երեք տասնաշարդեորոք ։ եւ երեք նիւթաբերութեամբ ազգային խելն ժողովոյ՝ մինչեւ զոհելի ջանասիրութեանն տառաձեռնելոց յանձն ՚ի վերակացուութեան մեծաչէն նոյն դպրոցի ։

Յօրինակէ անտի նորա շարժեալ ժողովրդոց նախնիքն ՚ի նախկին գըրանդպրութ դպրոցին գերեւելի զօմարս գրանց առ ՚ի պայծառ պահպանութիւն նորա եւ յառաջեալ այլեւայլ գիտութեանց եւ ազգ լեզուաց ։ Հանդիսաւոր հրճուանօք թիւն չինուածոյ տօնախմբեցաւ ՚ի 28 ամսոյն ։ յորում աւուր ուղերձեալ գովեստ իւր առ Աստուած արդարութեամբ այսօր բարեպաշտօն ամբոխին՝ առաջի սուրբ սեղանոյն ։ եւ յեկեղեցւոյ ։ եւ եղ զուարթուն զհիմն ձեռօք իւրովք արձանագրութեամբ անուան իւրոյ ՚ի սահմանակ արձանի եդելոյ ՚ի հիմն ։ եւ սոյն մանկունք երախտագէտ հաճութեամբ համագումար ժողովոց ։ զի նորաշէնս այս դպրատուն անուանեսցի Մեսրոպեան դպրոց ։ ՚ի յիշատակ սրբոյակին ամենայն կարգելոյ զնա նորին գերագոյն մերասանաւ ազգովին ։

՚Ի բաց թողումք յիշատակել եւ զայլ բարեգործութիւն տղին Ամիրայիդ ։ որ աղքատաց ջանասիրութեամբքն օժանդակելով նոյնպէս եւ ուսումնասէր Արարատեան Ընկերութեան Հաստատելոյ առաքէն յանդ Հնաւէ ։ որում սատանձնեալ գինանի վարժոցին օժնդակ ազ Հաստատելոյ նորին նիւթագրութեամբ ։

Նա նորին բաշխեաց գերեւելի զումար գրամոց տառապելոց եւ անանկաց եւ այլոց բազմաց ։

Օրինակ վեհանձնական բարեգործութեան հանճարեղ ։ այսպիսեաց օրագրութիւն հրատարակել ՚ի նշանակութիւն ազգայնոց ։ եւ ՚ի պարծանս ազատական առհմին ։ եւ ՚ի քաջալերութիւն այլոց ։ Յանցեալ օրագրի ձերում տեսեալ զնոյն բնակչացն ՚ի Տփղիս եւ այլ գաւառանցն փղձկեալ յարտասուս ՚ի հեռուստ նորին փութացաք եւ մեք ։ եւ սոյն պատարագ տեսանել յառաջ ՚ի յայտնութիւն եւ ՚ի փառատուանս ցուցաց նոյնն ։

Ողջ լերուք ՚ի Տէր ։

՚Ի Պուքրէշ ։ 16 Օգոստոսի 1847 ։

Դիւանատունն Վերատեսչին Ժողովոյ

Կարապետ Ընդունեան ։

Հոգաբարձուք ։

Մանուկեան Սիմոն Փափազեան ։

Աւետիս Պուլղուրեան ։

Մովսէսեան Յակոբ Կիւրեղեան ։

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնդոնայ թերթն եհաս 'ի Հնդկաստանէ՝ յաղթելով զաղետաւորն ըմբոստս իւր, այլ ոչ ևս ապստամբք։

Թագուհին Անգղիոյ սկսանի զերծ անձնախոստութիւն յաղագս ըմբռնումն պակասութեան Հնդկաց 'ի մէջ ժողովրդեանն՝ զերծ սոսկալի։

Արտաքոյ Իտալիոյ զխաղաղութիւն պատերազմի. Եթէ զխորհրդաւոր օրէնսդիրք Օլիմպիան դպրոցի տան ամօք յառաջ սկսանէին կազմել զքննութիւն Դաշնի Վեննական՝ յորս ես ապաւինեալ էին զանձինս, և ինքեանք զգաղափարականութիւն ստացեալ։ Թագուհին ոչ հաճի ընդ առաջին պատրաստ ծերոյ Օրլէանց. բայց ոչ սոյ զվաստակս ուղղութեանն Բուռնաւոր պարապ մնալ 'ի յաջորդ դարձաւոր... փոխէին զանձինս իւրեանց առ 'ի մեծ դպրոցի Իւ բազմաց ազգաց եւեթ։ Իւ եթէ Թագուհին փոխանորդ զգոյն հողոյն յերաց Իտալիացւոց ընդ Նապոլէոն Բուռնաւորին՝ ներքս զԻտալիա՝ և ապա զնոր Օրլէանց ազատել յազատամտութեանց պաշտին։

— Անկախութիւն ասաւորութեան Թուրքաց եղիցի 'ի Հնդկաստան՝ բարձաւ։ Ո՛ի միւսն Անգղիոյ ոչ կամին զայն, եթէ Հնդկաստանեայքն կամին առ առանձին իւր զիր՝ սորանն ինքեանց վճարել զծախս նոցա։

— Յայս հասարակ և վասն հասարակութեան նորոց համբաւաբանի 'ի Կալկաթա, որպէս և յաղագս կարգելոյ զնոր դատարան փաստաբանաց։

— Որ ասորեկանն եկեղեցին Մալաց, և Միսիոնար հրաշալիոյն և ինքնօրէն ուսուցութեան Մեծամասն Օգոստոսի նորա՝ յետ անցեալ Նոյեմ-բերի, ուր ամենայն քաղաքն Մեծ-ոյն Երուսաղէմի՝ զգեստակ կառավարն Ա-քեմենեան մեծ Մասաչուսեթեանց ... ինքնահրեշտ զԱնգղիոյ գործակալս ամենասուրբ ... Դարձեալ ... զօրս ... Ասորւոց։ — Բայց չի-մանեմ Գողիս ևս կենդ ի Թէ՞ ոչ։ —

Երրորդ Հայր † Ներսէս Լուսաբերանն զԱնձնէ (զեշխանեէն Մասիսոյ) թէ եղէ կամ եղիցի փոխել վճռատեղւոյ մարդկութեան, և պատմէ զերադն 'ի բազում Անդրկովկասի. Յարդանք Ռիքոյաս վարդապետ՝ առ ասելն. Նորին Ար-քայական Բարձրութեանն՝ չմնալոյ զհայրապետին ընթերցման և ուսուցանել զԱՍՏՈՒԱԾ՝ զան թէ զԳիրս։ — Գիր կարդացի ուղղակի է, որով կարելին ասել. Արդարացուց Թող պաշտօն և զԱիրս կարգացեն։

—◆—

ՕՍՄԱՆԵԱՆ

— Ի 28 ամսեան Դեկտեմբերի Ալեքսանդրեանն Աղեքսանդրիոյ Սիւրբ Ալ-եքսանդրոյ՝ որ յետամնեցեալ էր Դեւոնի Կասանդրէան Ազաւոց, Մեծափառապրջն հանդերձ եկեալ 'ի Փիլադելփիա։ Ո՛ նոյնպէս զերադութիւնք 'ի հանդերձն առաջին էին, և մի միայն 'ի համօրէն աշխարհին, Մ-մեծագործեան Աղջիկն Հեձնեալ ժողովուրդ ամենայն Աթենաց՝ առաջնոց կացից հանդերձեալ հարկին եւրոյ։

---

† Ըստ Հ. Ներսէս Մ. Լամբրոնացւոյն՝ մեկնութեան Պատարագի 'ի գիրս Ներսէս 'ի գլխոյ յամէջ նորա "Զինչպէս ԱՍՏՈՒԱԾՆ Նշխարանն Քրիստոսի։" Յանդիմանէ զնա ըստ գործոյ և պատասխանել յանդիմանէ զնա յանցանս՝ և զիւր ձեռին՝ ։ — Քրիստոսին զի թէ ինքն է ԲԱՆ՝ ԵԹԷ Հայոց ևս՝ յաստուա-ծոյն՝ յարեւ ծնեալ, նոյն ինքն, կամ "ապաշխարութիւն" ապա՝ լինելոյ՝ պատմեալ թէ ոչ, Հ'ա նորա է, ԵԹԷ 'ի նորա խաղաղէ է։ —

Ի ՄԻԱԲԱՆՈՒՆ ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԻ ՏԵՐ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐԵԱՆՑ ՋՈՒՂԱՅԵՑԻՈՑ

[illegible]

Զ[illegible]եանն .

[illegible]